

**IV LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE
Z ODDZIAŁAMI DWUJĘZYCZNYMI
IM. DRA TYTUSA CHAŁUBIŃSKIEGO W RADOMIU**

**WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY
ŚRÓDROCZNE I ROCZNE
Z FILOZOFII**

ZAKRES PODSTAWOWY

I. Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny do programu nauczania „Spotkania z filozofią” dla liceum ogólnokształcącego i technikum

Wymagania na oceny uwzględniają zapisy podstawy programowej z 2018 r. oraz zmiany z 2024 r., wynikające z uszczuplonej podstawy programowej.

Wymagania na ocenę wyższą obejmują również wymagania na ocenę niższą.

Uczeń, który nie spełnia kryteriów na ocenę dopuszczającą, a jego braki w zakresie wiadomości i umiejętności są tak duże, że nawet przy dużej pomocy nauczyciela nie jest w stanie ich uzupełnić. Uczeń nie przejawia zainteresowania wiedzą, formułowaniem pytań, nie włącza się do dyskusji, uzyskuje ocenę niedostateczną

Numer i temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:
1. Czym jest filozofia? Definicja i działy filozofii	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pochodzenie nazwy „filozofia” • wymienia dziedziny filozofii 	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnia pytania filozoficzne od innych rodzajów pytań 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje zagadnienie bezinteresowności poznania filozoficznego 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady formułowanych w historii filozofii dylematów filozoficznych 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie formułuje pytania filozoficzne • proponuje własne wyjaśnienie zagadnienia bezinteresowności poznania • bierze udział w dyskusji na temat znaczenia filozofii w życiu człowieka
2. Myślenie filozoficzne, potoczne, naukowe. Rodzaje myślenia	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia terminy: <i>światopogląd, myślenie potoczne, ideologia, myślenie mityczne</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje podobieństwa i różnice między filozofią a religią, sztuką i nauką 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje zjawisko konformizmu poznawczego • przytacza argumenty przeciw „czystemu myśleniu” 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje powiązania filozofii i innych dziedzin życia człowieka • wskazuje na współczesne przykłady obecności myślenia mitycznego 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy wypowiedź piętnującą lenistwo intelektualne
3. Czy słowa coś znaczą? Elementy logicznej analizy wypowiedzi	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje funkcje wypowiedzi • wyjaśnia terminy: <i>zdanie w sensie logicznym, sugestia, truizm, wypowiedź mętna</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje przyczyny niejasności wypowiedzi • wyjaśnia podział na zdania syntetyczne i analityczne • przedstawia klasyczną definicję prawdy 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady wypowiedzi zawierających sugestie i krytycznie je analizuje • podaje własne przykłady zdań analitycznych i syntetycznych (zarówno prawdziwych, jak i fałszywych) 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady – inne niż omówione w podręczniku lub na lekcji – funkcji wypowiedzi • przekształca wypowiedzi mętne w zdania w sensie logicznym 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy przykłady zadań zawierających paradoksy • przedstawia nieklasyczne definicje prawdy i wskazuje ich mocne i słabe strony względem definicji klasycznej

4. Co jest czym? Definiowanie	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnia definicje sprawozdawcze i projektujące • charakteryzuje budowę definicji klasycznej 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia błędy definicji sprawozdawczych 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje filozoficzną i praktyczną wartość definiowania 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje problemy związane z formułowaniem definicji realnych • podaje własne przykłady poszczególnych typów błędów w definiowaniu 	<ul style="list-style-type: none"> • nazywa i koryguje błędy zawarte w definicjach • świadomie tworzy definicje zawierające błędy i poddaje je dyskusji
5. Jak wyrazić i uzasadnić swoje przekonania? Argumentacja i dyskusja jako narzędzia filozoficzne	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia i omawia podane w podręczniku rodzaje argumentacji • podaje cechy dobrej dyskusji 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje warunki akceptowalności omówionych argumentacji 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonuje krytyki argumentacji nieracjonalnej i nieuczciwej 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje inne niż omówione w podręczniku lub na lekcji rodzaje argumentacji, zarówno uczciwej, jak i nieuczciwej • podaje przykłady wypowiedzi, które mogą zostać ocenione jako argumenty poprawne lub niepoprawne 	<ul style="list-style-type: none"> • uczestniczy w dyskusji merytorycznej • proponuje zagadnienia do dyskusji
Powtórzenie wiadomości z rozdziału I	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia podstawowe pojęcia związane z myśleniem filozoficznym 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady zagadnień z zakresu poszczególnych dziedzin filozofii 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia zróżnicowanie źródeł ludzkiej wiedzy 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia relacje między historycznymi i kulturowymi źródłami filozofii • konstruuje własne przykłady poszczególnych typów argumentacji 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje etyczne racje na rzecz racjonalnego argumentowania
6. Czy światem rządzą zasady? <i>Arché</i> i początki filozofii	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia określenie „filozofowie przyrody” i przedstawia znaczenie pojęcia <i>arché</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia koncepcje <i>arché</i> u filozofów jońskich i Pitagorasa 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje społeczny, kulturowy i geograficzny kontekst kształtowania się pierwszych koncepcji filozoficznych • podaje różne rozumienia wyrazów „natura” i „przyroda” 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje argumenty na rzecz własnego rozumienia <i>arché</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • bierze udział w dyskusji na temat zasadności poszukiwania <i>arché</i>

<p>7. Lepsza jest zmienność czy stałość? Heraklit kontra Parmenides</p>	<ul style="list-style-type: none"> • objaśnia koncepcje <i>arché</i> w filozofii Heraklita i Parmenidesa 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na cechy bytu i niebytu w koncepcji Parmenidesa 	<ul style="list-style-type: none"> • przytacza metodę redukcji do absurdu i omawia „paradoks strzały” lub „Achilles i żółw” • wskazuje na wątki myśli Heraklita i Parmenidesa w filozofii Empedoklesa 	<ul style="list-style-type: none"> • przytacza przykłady zastosowania koncepcji wariabilizmu i statyzmu w myśleniu codziennym • dokonuje logicznej analizy paradoksów Zenona 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy wypowiedź będącą apologią koncepcji wariabilizmu lub statyzmu • bierze udział w dyskusji na temat przewagi jednego ze źródeł poznania: doświadczenia lub rozumu
<p>8. Świat składa się z atomów. Grecy i początki nauki</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia elementy koncepcji atomizmu u Demokryta i Leucypa 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia różnice w pojmowaniu bytu przez atomistów i eleatów 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje cechy metody empirycznej 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje różne koncepcje <i>arche</i> wypracowane przez filozofów starożytnych z uwzględnieniem teorii atomistycznej 	<ul style="list-style-type: none"> • rozważa kwestię wolności woli w świecie zdeterminowanym przez atomy
<p>9. Czy można poznać świat? Metoda Sokratesa i idealizm Platona</p>	<ul style="list-style-type: none"> • rozróżnia określenia: <i>wiedza subiektywna</i> i <i>wiedza obiektywna</i> • określa cechy metody majeutycznej 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia platońską krytykę postrzegania zmysłowego • wyjaśnia platońskie rozróżnienie na świat idei i świat rzeczy • określa cechy metody elenktycznej 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje proces anamnezy jako podstawę platońskiej teorii poznania • interpretuje w przestrzeni ontologicznej i epistemologicznej alegorię jaskini • charakteryzuje koncepcję człowieka i duszy u Platona 	<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje przeobrażenia platońskiej teorii poznania względem filozofii Sokratesa • charakteryzuje koncepcję kosmologiczną Platona i porównuje ją z opisem stworzenia świata z <i>Księgi Rodzaju</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • przeprowadza rozmowę na dowolny temat za pomocą metody majeutycznej • rekonstruuje polityczne przemiany w Atenach w V/IV w. p.n.e. jako tło dla filozofii Platona
<p>10. Czy filozofia to tylko przypisy do Platona? Idealizm platoński w późniejszych epokach</p>	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje idealizm jako system filozoficzny 	<ul style="list-style-type: none"> • rekonstruuje racjonalistyczne wątki w filozofii Kartezjusza • odróżnia idealizm ontologiczny od epistemologicznego 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia napięcie między wątpieniem a poszukiwaniem pewności w koncepcji Kartezjusza • wyjaśnia stwierdzenie Berkeleya „Istnieć to być postrzeganym” na tle jego poglądów 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonuje syntezy rozwoju idealizmu w filozofii nowożytnej • samodzielnie interpretuje stwierdzenie Berkeleya „Istnieć to być postrzeganym” w odniesieniu do wybranych przemian kultury współczesnej • wyjaśnia spójność ontologii Berkeleya 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy wypowiedź na temat przemian wybranego elementu życia społecznego, które odnoszą się do faz rozwoju Ducha Absolutnego • przedstawia koncepcję rozwoju Ducha Absolutnego u Hegla i jego fazy

<p>11. Jak poznać świat różnorodnych rzeczy? Realizm metafizyczny Arystotelesa</p>	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje koncepcję realizmu metafizycznego 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje różnice między myślą Platona i Arystotelesa w kwestii teorii wiedzy i metafizyki • wskazuje na Arystotelesa jako na myśliciela łączącego wiedzę filozoficzną i naukową 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje dynamiczną koncepcję bytu Arystotelesa. • charakteryzuje dualizm jako koncepcję filozoficzną • wymienia rodzaje przyczyn i określa koncepcję celowości natury 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia arystotelesowską krytykę teorii idei • uzasadnia występowanie różnych dualizmów w systemie Arystotelesa • charakteryzuje koncepcję kosmologiczną Platona i konieczność istnienia bytu koniecznego 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje argumenty przeciw koncepcji celowości natury • omawia rodzaje przyczyn na przykładach innych niż omawiane w podręczniku i na lekcji • logicznie wyprowadza atrybuty bytu koniecznego
<p>12. Ile waży wiedza? Filozofia a nauka nowożytna</p>	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje materializm jako pogląd ontologiczny na tle innych koncepcji 	<ul style="list-style-type: none"> • rekonstruuje przemiany pojęcia materii w filozofii i nauce nowożytnej • opisuje założenia i problemy materializmu mechanistycznego i naturalistycznego 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia postulaty empiryzmu i opisuje koncepcję idoli Bacona • wskazuje na różnice między dedukcją a indukcją w dochodzeniu do wiedzy 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia różnice między organiczną a mechaniczną wizją świata i społeczeństwa • omawia bacońskie typy idoli i podaje współczesne egzemplifikacje 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy wypowiedź na temat skutków stosowania metody naukowej w różnych dziedzinach życia • podaje inne niż omówione w podręczniku i na lekcji przykłady rozumowania dedukcyjnego i indukcyjnego
<p>13. Czy w ogóle możemy coś wiedzieć? Sceptycyzm, czyli o wątpleniu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • określa tło powstania filozofii sceptycznej • zestawia poglądy sceptyków oraz Platona i Arystotelesa na naturę poznania 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje „postawę sceptyczną” Pyrrona i Sekstusa Empiryka oraz porównuje ją ze sceptycyzmem Montaigne’a 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia sceptyczną krytykę wnioskowania logicznego, poznania zmysłowego i indukcji 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie podaje przykłady krytycznych sądów na temat możliwości poznania zmysłowego, empirycznego i racjonalnego • wskazuje na związek sceptycznej teorii poznania i etyki 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy wypowiedź porównującą sceptycyzm Kartezjusza i Montaigne’a • dokonuje krytyki sceptycyzmu w oparciu o przekonania sceptyków • tworzy wypowiedź na temat wpływu sceptycyzmu na rozwój nauki
<p>14. Co możemy wiedzieć o bogach? Filozofia a religia</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>dogmat</i>, <i>antropomorfizm</i>, <i>panteizm</i>, <i>ateizm</i>, <i>deizm</i> • omawia krytykę politeizmu w filozofii Platona i Arystotelesa 	<ul style="list-style-type: none"> • przytacza argumenty za istnieniem Boga według Tomasza z Akwinu • charakteryzuje politeizm, monoteizm oraz panteizm • charakteryzuje poglądy na boskość stoików i epikurejczyków 	<ul style="list-style-type: none"> • objaśnia poglądy na naturę Boga w koncepcjach Kartezjusza, Berkeleyya i Kanta • przedstawia dowód ontologiczny na istnienie Boga • przedstawia drogę do wiary św. Augustyna 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia różnorodność związków między religią a filozofią • określa związek między filozofią Platona i Arystotelesa a filozofią myślicieli chrześcijańskich (Augustyn i Tomasz z Akwinu) 	<ul style="list-style-type: none"> • bierze udział w dyskusji na temat znaczenia religii w życiu człowieka • dokonuje próby krytyki argumentów na istnienie Boga przedstawionych przez Tomasza z Akwinu

Powtórzenie wiadomości z rozdziału II	<ul style="list-style-type: none"> opisuje przemiany poglądów w kwestii poszukiwania <i>arché</i> przez filozofów starożytnych porównuje typy idealizmów 	<ul style="list-style-type: none"> zestawia idealizm, realizm i sceptycyzm jako koncepcje ontologiczne i teoriopoznawcze 	<ul style="list-style-type: none"> przeprowadza krytykę poglądów Demokryta z perspektywy filozofii Platona wyjaśnia, jaki wpływ miały teorie starożytnych filozofów na teologię chrześcijańską 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia znaczenie wczesnych filozofów greckich dla rozwoju wielkich systemów filozoficznych Platona i Arystotelesa wskazuje wątki idealistyczne, realistyczne i sceptyczne obecne we współczesnej kulturze 	<ul style="list-style-type: none"> przeprowadza krytykę poglądów Platona z perspektywy filozofii Demokryta
14. Wiedza o człowieku. Zwrot etyczny w filozofii starożytnej	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje koncepcje cnoty u Sokratesa opisuje podział duszy w filozofii platońskiej i wiąże go z cnotami duszy 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje koncepcje intelektualizmu etycznego i absolutyzmu moralnego Sokratesa i jego przemiany u Platona 	<ul style="list-style-type: none"> omawia znaczenie sokratejskich haseł „poznaj samego siebie” w perspektywie etycznej charakteryzuje koncepcję miłości u Platona i porównuje ją ze współczesnym rozumieniem miłości platonicznej 	<ul style="list-style-type: none"> podaje inne niż omówione w podręczniku i na lekcji przykłady absolutyzmu moralnego formułuje wypowiedź o znaczeniu obrazu śmierci Sokratesa dla filozofii platońskiej 	<ul style="list-style-type: none"> samodzielnie tworzy wypowiedź na temat „Dlaczego ludzie czynią zło?” Bierze udział w dyskusji na temat skuteczności i rzetelności obrony podczas procesu Sokratesa.
15. Gdzie znajduje się złoty środek? Szczęśliwe życie według Arystotelesa	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia koncepcję eudajmonizmu charakteryzuje podział dóbr w etyce Arystotelesa 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje warunki cnotliwego życia w koncepcji Arystotelesa i wymienia rodzaje cnot 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia zasadę „złotego środka” jako podstawę cnot etycznych podaje przykłady użycia wyrazów „szczęście” i „dobro” zaczerpnięte ze współczesnego życia społecznego 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje różnicę w pojmowaniu dobra przez Platona i Arystotelesa 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia, dlaczego tylko działania dobrowolne są podstawą do formułowania ocen etycznych
16. Przyjemność czy spokój? Filozofia życia według epikurejczyków i stoików	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje etykę hedonistyczną na tle koncepcji filozoficznych Epikura rozdziela rodzaje przyjemności w etyce hedonistycznej wymienia typy działalności według stoików 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia rodzaje lęków – przeszkód na drodze do szczęścia wskazuje następców etyki epikurejskiej i stoickiej 	<ul style="list-style-type: none"> omawia stoicką koncepcję szczęścia i zestawia ją z koncepcją epikurejską przedstawia warunki apatii jako stanu duchowej równowagi 	<ul style="list-style-type: none"> podaje możliwe negatywne konsekwencje stanu apatii w rozumieniu stoików formułuje argumenty w sporze o podstawę oceny wartości moralnej czynu 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy wypowiedź na temat relacji między spokojem a szczęściem inicjuje dyskusję na temat sensu cierpienia

Powtórzenie wiadomości z rozdziału III	<ul style="list-style-type: none"> wymienia główne nurty etyki starożytnej 	<ul style="list-style-type: none"> omawia różnice i podobieństwa między etyką Arystotelesa i stoików 	<ul style="list-style-type: none"> omawia w wybranych koncepcjach etycznych prowadzące do nieszczęśliwego życia 	<ul style="list-style-type: none"> porównuje poglądy na udział emocji i rozumu w życiu człowieka w wybranych koncepcjach etycznych 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy wypowiedź na temat ograniczeń absolutyzmu moralnego jako koncepcji etycznej
17. Co to znaczy, że coś ma wartość? Wprowadzenie do aksjologii	<ul style="list-style-type: none"> omawia zakres aksjologii jako działy filozofii wymienia sposoby istnienia wartości 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia ogólną definicję wartości i podział na wartości pozytywne i negatywne oraz wartości deklarowane i realizowane 	<ul style="list-style-type: none"> przytacza poglądy Schelera i Ingardena na hierarchię wartości omawia poglądy na temat celowości wartości 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady hierarchii wartości, które funkcjonują w jego otoczeniu lub w społeczeństwie przytacza sposoby rozumienia wyrażenia „wartość” z dziedzin wiedzy innych niż filozofia 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy wypowiedź, w której argumentuje za relatywizmem lub absolutyzmem aksjologicznym
Powtórzenie wiadomości z rozdziału IV	<ul style="list-style-type: none"> omawia podstawowe kryteria wartościowania 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje etykę i estetykę jako dziedziny aksjologiczne 	<ul style="list-style-type: none"> odtwarza spór między subiektywistami a obiektywistami w kwestii sposobu istnienia wartości 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje na związek aksjologii z innymi dziedzinami życia 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia swoje zdanie w kontekście istnienia wartości i sposobu ich poznania oraz je uzasadnia

II. Ogólne wymagania edukacyjne na poszczególne oceny śródroczne i roczne z filozofii

Ocena celująca (6)

Ocenę celującą otrzymuje Uczeń, który: w pełni opanował wiedzę i umiejętności określone w podstawie programowej, w sposób swobodny używa pojęć i terminów filozoficznych, prezentuje poznane kierunki i koncepcje filozoficzne, samodzielnie i krytycznie podejmuje problemy filozoficzne i analizuje tekst źródłowy, prezentuje własne stanowisko w poznanych zagadnieniach filozoficznych, nie popełnia błędów logicznych. Dodatkowym atutem, (a w przypadku sukcesów również alternatywnym do powyższych wymagań) jest uczestnictwo w olimpiadzie filozoficznej. Także dodatkowym atutem będą pozaszkolne formy rozwijania zainteresowań filozoficznych.

Ocena bardzo dobra (5)

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje Uczeń, który: ma wiedzę i umiejętności określone w podstawie programowej, potrafi się nimi posłużyć w sytuacjach problemowych, analizuje i porównuje dane zawarte w różnych źródłach, a także samodzielnie je interpretuje, potrafi odnieść się do kilku odmiennych interpretacji tekstu filozoficznego, samodzielnie i kreatywnie rozwiązuje postawione problemy, wykazuje się kreatywnością podczas realizacji zadań grupowych, aktywnie wykorzystuje swoją wiedzę na lekcji, zna i stosuje poznane terminy i pojęcia filozoficzne, rozpoznaje poszczególne koncepcje i szkoły filozoficzne, samodzielnie i krytycznie stawia pytania do tekstu źródłowego, prezentuje i potrafi obronić własne stanowisko względem problemów filozoficznych, nie popełnia błędów logicznych.

Ocena dobra (4)

Ocenę dobrą otrzymuje Uczeń, który: ma wiedzę i umiejętności określone w podstawie programowej z niewielkimi brakami, potrafi posłużyć się wiedzą i umiejętnościami w typowych sytuacjach oraz niektórych nietypowych, porównuje informacje zawarte w różnych źródłach i korzysta z nich ze zrozumieniem, przeprowadza krytyczną anali-

zę źródeł informacji, twórczo korzysta z uwag nauczyciela, przedstawia własne pomysły podczas zadań grupowych, samodzielnie dokonuje analizy i interpretacji tekstu filozoficznego, posługuje się pojęciami i terminami filozoficznymi, odwołuje się do poznanych koncepcji filozoficznych, stawia pytania do tekstów źródłowych, samodzielnie odtwarza argumentację zawartą w tekstach filozoficznych, jest aktywny i zaangażowany w tok lekcji.

Ocena dostateczna (3)

Ocenę dostateczną otrzymuje Uczeń, który: ma wiedzę określoną w podstawie programowej z niewielkimi brakami, stosuje wiedzę i umiejętności w sytuacjach typowych, w czytanych tekstach odróżnia fakty od opinii, formułuje ustne i pisemne wypowiedzi zawierające własne poglądy dotyczące zagadnień filozoficznych, podejmuje współpracę z innymi członkami grupy w trakcie zadań grupowych. zna podstawowe terminy i pojęcia filozoficzne, rozpoznaje kierunki filozoficzne na podstawie tekstu źródłowego, stawia samodzielnie pytania do tekstu.

Ocena dopuszczająca (2)

Ocenę dopuszczającą otrzymuje Uczeń, który: ma wiedzę określoną w podstawie programowej ze znacznymi brakami, przedstawia z pomocą nauczyciela, w formie ustnej i pisemnej, poglądy na temat tekstów filozoficznych, zna podstawowe pojęcia i terminy filozoficzne, samodzielnie potrafi odtworzyć główną tezę zawartą w tekście źródłowym, z pomocą nauczyciela poprawnie wykonuje zadania, nie angażuje się w przedmiot, nie zabiera głosu w dyskusjach.

Ocena niedostateczna (1)

Ocenę niedostateczną otrzymuje Uczeń, który: nie zna podstawowych terminów i pojęć filozoficznych, posiada duże braki w wiadomościach i umiejętnościach, nie potrafi samodzielnie postawić pytania do tekstu źródłowego, nie podejmuje własnej refleksji, nie angażuje się w przedmiot, na lekcjach przyjmuje postawę bierną i nie wykazuje chęci do nauki. Nie spełnia kryteriów wymagań na ocenę dopuszczającą.

Opracował w oparciu o podstawę programową z dn. 28. 06. 2024 r. dla przedmiotu filozofia w zakresie podstawowym oraz wymagania edukacyjne przygotowane przez wydawcę podręcznika „Spotkania z filozofią” *Dariusz Rzepka*